

Handläggare
Hanna Rossetti
Telefon: 08-508 25 911**Till**
Socialnämnden

Statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning

Skrivelse från V, S och FI

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från S, V och FI angående statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning.

Fredrik Jurdell
SocialdirektörVeronica Wolgast Carstorp
Biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), Karin Gustafsson m.fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (FI) lämnade 2022-04-26 in en skrivelse till socialnämnden angående statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning. Skribenterna anser att Stockholms stad behöver föra statistik över antal ansökningar, beslut, avslag och delavslag avseende insatser till personer med funktionsnedsättning och föreslår att socialförvaltningen ges i uppdrag att ta fram sådan statistik.

Förvaltningen instämmer i att det skulle kunna finnas möjligheter att få fram mer information om verksamheternas utveckling genom att antalet bifall och avslag inom de insatser som ges till personer med funktionsnedsättning följs. Det är dock viktigt att beakta det merarbete som ett beslut om sådan statistikinsamling skulle innebära för stadsdelsförvaltningarna. Syftet med statistikinsamlingen bör därmed vara tydligt uttalat. Det är även viktigt att ta ställning till hur omfattande en sådan statistikinsamling skulle vara samt om övriga verksamhetsområden bör omfattas. Förvaltningen menar att det mot bakgrund av den pågående

utvecklingen av Paraplysystemet i första hand bör undersökas om detta skulle kunna innebära ökade möjligheter till statistikuttag direkt ur verksamhetssystemet.

Bakgrund

Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), Karin Gustafsson m.fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (FI) lämnade 2022-04-26 in en skrivelse till socialnämnden angående statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 8 juni 2022. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 9 juni 2022.

Ärendet

Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), Karin Gustafsson m.fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (FI) lämnade 2022-04-26 in en skrivelse till socialnämnden angående statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning. Skribenterna uppger att äldreförvaltningen årligen tar fram statistik över antalet ansökningar och avslag av insatser vilken bland annat ligger till grund för boendepplanen för äldre. I äldreomsorgens årsrapport utgör denna statistik tillsammans med uppföljningar, inspektioner och annat en uppfattning om var äldreomsorgen i Stockholms stad befinner sig. Målsättningen är att den samlade bilden ska ge en grund och utgångspunkt för det samlade utvecklingsarbetet de kommande åren. Skribenterna anser att Stockholm, för att kunna utveckla och planera sin verksamhet, samt för att kunna säkerställa likställighet i staden, behöver föra motsvarande statistik över antal ansökningar, beslut, avslag och delavslag avseende insatser till personer med funktionsnedsättning enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL). Skribenterna föreslår att förvaltningen ges i uppdrag att ta fram sådan statistik.

Jämställdhetsanalys

I socialtjänstrapporten som årligen tas fram av socialförvaltningen presenteras antal verkställda beslut per insats enligt LSS och SoL fördelat på kvinnor och män. Av Socialtjänstrapport 2021¹ framgår att kvinnor erhåller insatser enligt LSS i mindre utsträckning än män. Vid insatser enligt SoL är skillnaden mellan könen mindre men något fler kvinnor erhåller insatser enligt SoL i förhållande till män.

En förklaring till könsskillnaderna inom LSS kan vara skillnader i förekomst av olika diagnoser vilket Socialstyrelsen konstaterat i

lägesrapport 2021. Av lägesrapporten framgår att vissa diagnoser som är kopplade till personkrets 1 är vanligare bland män än kvinnor i totalbefolkningen, så som utvecklingsstörning och autism². Av Socialstyrelsens lägesrapport framgår vidare att en bidragande orsak till att könsfördelningen är jämnare inom SoL än inom LSS kan vara att det inte krävs några specifika diagnoser för att ha rätt till insatser enligt SoL.

Om socialförvaltningen skulle ges i uppdrag att ta fram statistik över antal bifall, avslag och delavslag är det förvaltningens bedömning att även sådan statistik bör vara könsuppdelad. Könsuppdelad statistik skulle möjliggöra en beskrivning av skillnader och/eller likheter mellan könen när det gäller ansökningar om olika insatser samt i vilken omfattning ansökningarna beviljas eller avslås.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreomsorgens årsrapport

Äldrenämnden utarbetar årligen en stadsövergripande rapport³ för verksamhetsområdet äldreomsorg. Syftet med årsrapporten är att ge en samlad bild av äldreomsorgen i Stockholms stad. Rapporten ska vara ett underlag för att arbeta mot en likställighet inom stadens äldreomsorg och ska användas i dialoger med stadsdelsförvaltningarna. Rapporten ska även fungera som ett underlag för beslut, planering och utveckling.

I rapporten redovisas statistik gällande antal delegationsbeslut uppdelat på bifall och avslag. Stadsdelsförvaltningarna sammanställer årligen antalet delegationsbeslut i enskilda ärenden manuellt då det inte finns möjlighet att hämta den här typen av statistik direkt från stadens verksamhetssystem.

De insatser som redovisas i rapporten är insatser enligt socialtjänstlagen i form av vård- och omsorgsboende, servicehus, korttidsvård, dagverksamhet, hemtjänst, hemvårdsbidrag samt utomkommunala särskilda boenden. Insatserna vård- och omsorgsboende och servicehus redovisas även fördelat på stadsdelsnämnd.

Socialtjänstrapport

Socialnämnden tar årligen fram socialtjänstrapporten vars huvudsyfte är att beskriva tillståndet i Stockholms stads socialtjänst och hur socialtjänsten utvecklats över tid. Rapporten syftar också till att fungera som ett verktyg i arbetet för likställighet inom stadens socialtjänst. Socialförvaltningen samlar in och

² Socialstyrelsen, *Insatser till personer med funktionsnedsättning – lägesrapport 2021*, Artikelnummer 2021-3-7327

³ Äldreomsorgens årsrapport ALD 2022/47

sammanställer statistikuppgifter och annan relevant information för följande verksamhetsområden: ekonomiskt bistånd, nyanlända, barn och unga, familjerätten, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, missbruk och beroende, hemlöshet, socialpsykiatri och funktionsnedsättning. För verksamhetsområdet funktionsnedsättning redovisas bland annat antal verkställda beslut per insats enligt LSS och Socialtjänstlagen.

Förvaltningens bedömning är att den statistik som idag presenteras i socialtjänstrapporten ger ett bra underlag för planering och utveckling av stadens verksamheter. Förvaltningen ser fördelarna med att det över tid skulle vara möjligt att följa antalet ansökningar samt bifall och avslag inom de insatser som ges till personer med funktionsnedsättning. Sådan statistik skulle bland annat kunna utgöra ett underlag för arbetet med att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till insatser.

Inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning är det vanligt förekommande att bevilja insatser enligt LSS och/eller SoL. Om socialförvaltningen skulle ges i uppdrag att ta fram statistik över antal bifall, delavslag och avslag inom verksamhetsområdet behöver det tydliggöras om samtliga insatser eller endast ett antal utvalda insatser ska omfattas av statistikinsamlingen. Syftet med statistikinsamlingen behöver också klargöras eftersom detta påverkar vilken typ av information som stadsdelsförvaltningarna ska lämna till socialförvaltningen. Slutligen är det viktigt att beakta att socialtjänstrapporten, till skillnad från äldreförvaltningens årsrapport, redovisar samtliga verksamhetsområden (undantaget äldreomsorg) inom stadens socialtjänst. Frågan rör därmed inte bara verksamhetsområdet funktionsnedsättning. Det blir därför viktigt att ta ställning till om sådan statistikinsamling som efterfrågas av skribenterna ska gälla fler verksamhetsområden.

Handlingsplan för förbättrad arbetssituation

Staden har sedan 2015 ett utvecklingsarbete som syftar till att förbättra arbetssituationen för medarbetare inom stadens myndighetsutövning. En handlingsplan har tagits fram med förslag på åtgärder för att möta utmaningar i form av personalomsättning och ökade administrativa bördor hos handläggare och chefer.⁴ Ett skäl till att minska den administrativa bördan är att biståndshandläggare och chefer i högre utsträckning kan ägna sig åt sitt kärnuppdrag. Om socialförvaltningen skulle ges i uppdrag att samla in och presentera den statistik som skribenterna efterfrågar skulle det innebära ytterligare administrativt arbete för chefer

och/eller biståndshandläggare eftersom statistikinsamlingen behöver göras manuellt. Förvaltningen menar att det är viktigt att ha detta perspektiv i åtanke innan beslut om nya manuella administrativa uppgifter fattas.

Digitalisering

Inom ramen för Projekt modernisering av sociala system genomförs för närvarande förbättringar i stadens verksamhetsstöd Paraplyet. Förvaltningen menar att det i första hand bör undersökas om en fortsatt utveckling av systemet skulle kunna innebära ökade möjligheter till statistikuttag direkt ur verksamhetssystemet.

Förvaltningen föreslår att nämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen angående statistik om insatser till personer med funktionsnedsättning.

Bilaga

Skrivelse från V, S och FI